

Wystawa edukacyjna „Muzeum na kółkach” w Dukli

27-29.03 2017 r., wstęp wolny

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN we współpracy z Urzędem Miejskim w Dukli zaprasza do obejrzenia projektu „Muzeum na kółkach”. Nowoczesna ekspozycja połączona z bogatym programem edukacyjnym w telegraficznym skrócie przybliży historię tysiąca lat dziejów społeczności żydowskiej w Polsce. Projekt do końca kwietnia 2017 roku odwiedzi 71 miejscowości. W dniach 27-29.03 Muzeum będzie gościć w Dukli.

Projekt ma na celu przypomnieć o współistnieniu społeczności polskiej i żydowskiej na przestrzeni tysiąca lat. Przez wieki Polska była najważniejszym ośrodkiem żydowskiego życia umysłowego, religijnego i kulturalnego. Żydzi stanowili 10 procent ludności Polski.

Dukla to jeden z najciekawszych punktów życia żydowskiej w przedwojennej Polsce. Na podstawie źródeł historycznych wiadomo, że w 1676 r. mieszkały w Dukli już 23 rodziny żydowskie. W 1742 r. istniał kahał, czyli gmina żydowska. Założono również cmentarz. Pod koniec XIX w. do Dukli dotarł proces industrializacji: działało tu kilka młynów, gorzelnia, 3 destylarnie nafty, fabryki stearyny, zapalek, wody sodowej i sukna. W 1870 r. gmina żydowska liczyła już 2338 osoby, miała rabina, 3 synagogi i cmentarz. Dzięki fundacji barona Maurycego Hirscha w 1895 r. powstała żydowska szkoła podstawowa czteroklasowa dla chłopców, której program wzbogacono o przysposobienie zawodowe. W wyniku pożaru w 1884 r. spłonęły wówczas 104 domy żydowskie i 6 chrześcijańskich. Po pożarze z inicjatywy rabina Cwi Lajtnera zbudowano drugą murowaną synagogę. Kolejne zniszczenia przyniosły działania wojenne w początku 1915 roku. Wówczas też wojska rosyjskie, które wdarły się do Galicji, ograbiły miejscowych Żydów. Niemcy zajęli Duklę 08.09.1939 roku. Wraz z początkiem okupacji niemieckiej rozpoczęły się ataki na ludność żydowską. W święto Jom Kipur (22.09.1939) Niemcy wyciągali z synagogi modlących się Żydów i bili ich. Podczas święta Sukot, 01.10.1939 r., Niemcy spędzili Żydów dukielskich na plac przy pałacu Tarnowskich w celu wymuszenia od nich okupu. Po jego złożeniu nakazano im opuszczenie miasta i przeniesienie się do sowieckiej strefy okupacyjnej za San. Część Żydów pozostała jednak w swoich domach, a część powróciła z tułaczki po kilku miesiącach. Podczas II wojny światowej Niemcy zdewastowali dukielskie cmentarze oraz synagogi. Wielu Żydów ukrywanych przez Polaków zostało schwytanych przez Niemców, ale byli też tacy, którzy zdołali się uratować. Szacuje się, że wojnę przetrwało ok. 150 dukielskich Żydów.

W Dukli będzie można zobaczyć „Muzeum na kółkach” na Rynku Miasta. Został przygotowany specjalny program wydarzeń towarzyszących wizycie projektu:

- Gra miejska „W poszukiwaniu Sztetl Dukla”
- „Przed dziurkę od klucza” – warsztaty storytellingowo-plastyczne autorstwa Anny Woźniak
- Wystawa „Żydzi z Dukli”

- Bajka „O dwóch narzeczonych” – tradycyjna baśń żydowska w wykonaniu grupy „Opowieści z Walizki”

Centralnym punktem wystawy jest interaktywna mapa każdego miasta, które odwiedza „Museum na kółkach”, na której zostały opisane ważne miejsca związane z lokalną historią żydowską. Poprzez trójwymiarową makietę sztetla przybliżone zostały najważniejsze miejsca typowego miasteczka w którym mieszkali wyznawcy różnych religii i narodowości. Wystawa opowiada również o współistniejących i przenikających się językach, którymi posługiwali się Żydzi - jidysz, hebrajskim, polskim i białoruskim.

Projekt jest podziękowaniem dla lokalnych liderów i aktywistów, którzy poświęcają swój czas i środki na dbanie o pamięć o polskich Żydach. „Museum na kółkach” zaprasza widzów do interakcji, dzielenia się własnymi wspomnieniami oraz odkrywania zapomnianego dziedzictwa. Ekspozycji towarzyszyć będzie szereg działań edukacyjnych i kulturalnych. Zwiedzanie wystawy i udział w zajęciach prowadzonych przez animatorów są bezpłatne.

Inauguracja projektu odbyła się 26 czerwca 2014 roku w Warszawie.

Więcej informacji na stronie internetowej Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie:

<http://www.polin.pl/pl/muzeumnakolkach>

oraz na Facebooku „Museum na kółkach”:

<https://www.facebook.com/muzeumnakolkach>

Zapraszamy

Projekt *Museum na kółkach* realizowany jest w ramach programu *Żydowskie dziedzictwo kulturowe*, dzięki wsparciu udzielonemu z funduszy norweskich i EOG przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię.

Wsparcie udzielone z funduszy norweskich i EOG przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię.

www.eeagrants.org, www.norwaygrants.org